Nr. 38 Sibiiu, Sâmbătă 31 Martie (12 Aprilie) 1884. *Anul XXXII*

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marţia, Joia şi Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl
Pentru **strălnătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3fl.

Pentru abonamente şi inserţiuni a se adresa la
Administraţiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47
Corespondenţele sûnt a se adresa la:
Redacţiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicaţi nu se inapoiază.

INSERŢIUNILE

Pentru **odată** 7 cr.. — **de două ori** 12 cr., — **de trei or** 15 cr. rêndul cu litere garmond — şi timbru de 30 cr. pentr fie-care publicare.

Prenumeraţiune nouă

la

„Telegraful Român“

care apare de **trei** ori pe sĕptĕmână, deschidem pe trimestrul Aprilie-Iunie al anului 1884, cu preţul cel mai moderat, ce se poate vedè în fruntea foaiei.

Banii de prenumeraţiune se trimit mai cu înlesnire pelângă asignaţiuni postale (Posta utalvány — Post-Anweisung.) Numele prenumerantului, al comunei unde se află cu domiciliul, şi eventual al postei ultime sĕ fie scrise bine, ca sĕ se poată cetì.

Se atrage atenţiunea on. domni abonaţi, al căror abonament se sfêrşesce cu ultima Decemvre 1883, a'şi înnoì din vreme abonamentul, pentru ca sĕ nu fie espeditura silită a sista, sau a întârdia cu espedarea foiei*).

Editura „Telegrafului Român“ în Sibiiu.

*) O înlesnire foarte mare în espediţiune se face prin lipirea unei fâşii de adresă dela abonamentul ultim.

Nr. 1626 Pres.

MIRON,

prin îndurarea lui Dumnedeu archiepiscop al bisericei ortodocse în Transilvania, şi metropolit al românilor greco-orientali din Ungaria şi Transilvania.

Iubitului cler şi popor al archidiecesei Noastre transilvane; iubiţilor şi onorabililor deputaţi la sinodul archidiecesan: dar şi milă dela Dumnedeu Tatăl şi Domnul nostru Iisus Christos!

Avênd în vedere §§. 89 şi 90 din statutul organic, convocăm, şi prin acestea dechiarăm de convocat sinodul ordinariu al archidiecesei Noastre transilvane la biserica catedrală din cetatea Sibiiu, **pe Dumineca Tomei,** adecă **pe 15 Aprile vechiu** a. c. la 9 oare nainte de meadădi, în care di după terminarea ritualelor bisericesci va urma deschiderea sinodului în localităţile seminariului archidiecesan, şi numai decât se vor începe lucrările sinodali conform regulamentului afacerilor interne.

De altmintre împărtăşim tuturor binecuvêntare archipăstorească!

Sibiiu, la 30 Martiu, anul Domnului 1884.

Miron Romanul m. p.,
archiepiscop.

Revista politică.

Sibiiu, 30 Martiu 1884.

În faţa alegerilor dietali din anul acesta românii fac pretutindenea pregătiri serioase. Conferenţele diferitelor cluburi locali ţinute până acuma ne umple de bucurie şi înregistrăm cu plăcere activitatea comitetului permanent din Sibiiu ales la 1881. Credem, că noi ne-am clarificat din destul posiţiunea noastră faţă cu alegerile viitoare. Comitetul permanent din Sibiiu n'a decis, precum nici n'a putut decide în meritul lucrului privitoriu la ţinuta politică a românilor, cari deocamdată stau pe basa programei dela 1881. Prin apelul din 10 Faur 1884, publicat de diariul nostru în numĕrul 15 a. c. comitetul a dispus organisarea partidei cu programa din 1881 şi noi încă atunci am dis, că acest pas al comitetului din Sibiiu este de tot corect. În „Gazeta Transilvaniei“ numĕrul 34. vedem publicat un apel destinat a servì spre orientare membrilor acestei partide, cari au luat parte activă la conferenţa din 1881. Suntem recunoscĕtori domnului redactor al „Gazetei“ pentru indiscreţiunea observată faţă cu acest act nemenit pentru publicitate. Noi şi acest apel 'l aflăm la loc, şi tonul suveran observat în alinea a doua nu ne turbură aşa de tare, ca din acest incident sĕ protestăm în faţa Europei. Ca ori care partidă, şi partida românească cu programa statorită la 1881 are dreptul a se organisa şi a ţinè conferenţe, întocmai ca şi cea naţională românească cu programa statorită la Budapesta. Ar fi anachronism a provoca la conferenţa acestei partide şi pre cei aderenţi la partida cu programa statorită în Budapesta. Din punct de vedere al partidelor este aroganţă şi numai aroganţă va remânè pretensiunea că conclusele conferenţei, ce se va convoca la Sibiiu vor fi *„de fapt espresiunea opiniunei publice a naţiunei române“*. Nu înţelegem deci, pentru ce „Viitoriul“ din Budapesta dă aşa de mare importanţă acestor cuvinte improprii din apelul comitetului central din Sibiiu. Noi stimăm foarte mult pre subscriitorii acestui apel şi tocmai aceasta este motivul, pentru care ne ocupăm cu partea impropriă din acest apel. Ca oameni cu trecut politic dênşii vor scì, ce va se dică a pretinde, că cutare şi cutare partidă politică este espresiunea opiniei publice a naţiunei române. O asemenea pretensiune în mod absolut este ridiculositate, şi noi tare ne îndoim, că domnii subscrişi au cetit, ceea ce au subscris şi trimis membrilor conferenţei dela 1881. Relativ au tot dreptul. Ca partidă compusă din români conclusele ei sûnt espresiunea românilor aderenţi acestei partide, întocmai după cum sunt conclusele conferenţei din Budapesta espresiunea acelei părţi a naţiunei române, care aderează la această partidă. Jos deci cu aroganţa donchişetoria jos cu susceptibilitatea, care numai confusie poate aduce, şi sĕ susţinem cu tărie cumpĕna dreptăţii după principiul: *„Suum cuique“*.

În timpul din urmă s'au ţinut multe conferenţe ale alegĕtorilor români, aşa la Turda, Reghin şi Bistriţa, apoi Bocşa şi alaltăeri în Arad. Ele s'au pronunţat toate în sensul apelului comitetului central din Sibiiu. Până la conferenţa viitoare, care va decide, după cum o va lumina Dumnedeu, conferenţele locale stau pe basa programei din 1881, şi au anticipat solidaritate cu ori ce va decide această confererenţă. Noi şi în această privinţă ne-am esprimat opiniunea noastră. N'avem nimica contra basei, pe care se radimă de ocamdată această conferenţă, căci ea şi aşa nu mai are nici o însemnătate. Solidaritatea anticipată însĕ tare seamănă a terorism şi noi suntem tare curioşi a sci adevĕratele motive ale acestei solidarităţi anticipate. În politică asemenea anticipaţii joacă o rolă contrară anticipaţiilor prea bine cunoscute ţĕranilor nostri iniţiaţi în secretul proceselor de tot soiul.

Crisa ministerială din Bucuresci s'a complanat remăind tot domnul Brătianu la Cârmă. Camera şi-a revocat conclusul cu dimisiunea, asemenea votă şi senatul vot de încredere domnului Brătianu. În urma acestor acte publice nu mai era motiv de dimissiune. De Mercuri corpurile legiuitoare desbat în special proiectul revisiunei. La alt loc publicăm desbaterea de Vinerea trecută, din care a rĕsărit dimissiunea cabinetului.

În cele din urmă s'a complanat şi cearta între poarta otomană şi patriarchatul din Constantinopole. După o telegramă a diariului „Neue freie Presse“ patriarchul a primit un nou *„Berat“* din partea sultanului, subscris de sultanul însuşi, în care se întăresc toate privilegiile bisericei ortodocse câştigate încă din vechime. În urma acesteia patriarchul pe Marţa trecută a convocat sinodul micst şi i-a comunicat cuprinsul beratului. Despre celelalte minuţiosităţi ale acestui sinod nu mai vorbim, căci ele nu sûnt de interes pentru noi. Destul că bisericei ortodocse i s'a redat din nou liniscea trebuincioasă pentru sfintele sĕrbători înviind dreptatea şi adevĕrul în preseara sĕptĕmânei reînvierei neamului omenesc prin învierea Mântuitoriului Cristos.

Corespondenţe particulare

ale „Telegrafului Roman“.

Agnita. în 26 Martie v. 1884. Protopopiatul nostru după calculul mai nou numĕră preste 18 mii suflete în 39 comune parochiale.

Comunele politice sunt mai toate amestecate cu populaţiuni de naţionalitate şi confesiune diferită. Scopul acestei corespondenţe nu este, ca sĕ arăt starea cea deplorabilă, în care ne aflăm politicesţe; căci de aş şi arĕta în toată golătatea ei, tot n'aş putè spera vre-o îmbunătăţire între împregiurările actuali; de-oare-ce cârma statului se află la aceia, cari nu doresc progresul românului, ci ar voì mai bucuros sĕ stăm pasivi şi cu mânile în sân, ca sĕ dispună cu noi după bun placul dênşilor.

Dacă în cele politice n'am speranţă a vedè pre român rĕsuflând mai liber, cu atât mai multă speranţă 'mi remâne, că adi mâne o sĕ vedem şi în acest tract că merg lucrurile bine şi facem progres în cele bisericeşti şi scolare, care progres depinde dela zelul şi interesarea noastră faţă de acestea două instituţiuni sânte şi salutare. O dorinţă ferbinte pentru fiecare om cu inima şi cu mintea la loc din acest tract protopopesc trebue sĕ fie: ca cât mai curênd sĕ vadă în fruntea acestui protopopiat, un bărbat luminat şi zelos ca protopop definitiv, căci doamne, multe sûnt de făcut! şi nu este de mirat când acest tract stă mai mult ca de 20 ani sub administaţiunea actualului administrator protopopesc.

Nimica nu va fi mai consult decât a scrie obiectiv în astfeliu de afaceri delicate, ca sĕ nu deşteptăm pasiuni din vre-o parte sau altă. Scopul meu prin această corespondenţă este curat numai dorinţa de a vedè şi în acest tract dispărênd întunerecul şi ignoranţa, şi în locul lor lumină şi progres, cari sûnt proprii seclului presinte.

Nu voiu sĕ vorbesc la adresa nimĕruia, ci voiu descrie numai starea bisericilor şi scoalelor din acest tract, starea morală şi intelectuală a poporului şi cetitoriul nepreocupat va judeca apoi drept şi fără părtinire.

S'au dis de multe ori în publicitate, că pre noi românii numai biserica şi scoala ne mai pot scăpa de perire; vrem aşa dară sĕ nu perim, trebue sĕ ne îngrigim de acestea instituţiuni mai tare ca de lumina ochilor. Nu este de ajuns pentru un protopop, dacă umblă în tot anul odată în fie-care parochie din tractul sĕu, aşi lua diurnul, a conversa puţin cu parochul, învĕţătoriul, doar şi cu comitetul parochial; ci trebue vedută lipsa bisericei sau scoalei, trebue consultare pentru delăturarea rĕului, aflarea mijloacelor şi punerea în lucrare a acelora cu toată seriositatea.

Deşi parochiile nu sûnt fără de classa a treia mai jos, tot pot sĕ dic fără a măgulì, că preoţimea partea cea mai mare are pregătirea recerută şi ar fi la nălţimea ei, dacă ar avè un bun conducătoriu.

Ce folos pentru o armată bună cu oficieri apţi de ea dacă, comandantele suprem nu o scie conduce bine şi la victorie ea îşi perde încrederea şi devine laşă şi fricoasă. Ce folos pentru un paroch, că ar vrè sĕ facă ceva în parochia sa şi nu este sprijinit de protopopul sĕu, ba este chiar paralisat prin acela în realisarea scopului folositoriu.

Poporul din acest tract contribue în multe parochii în naturale pentru susţinerea parochului, a dat din pămênturile alodiale porţiuni canonice, şi în comune mestecate cu sasi, mai au pe ici pe colea şi fonduri bisericeşti şi scolare create din avere alodială, şi acestea toate s'au făcut fără îndemnul şi sfatul protopopesc, oare nu se făcea de 10 ori mai mult, dacă şi dênsul ş'ar fi pus toată influinţa în direcţiunea de a face ceva?

Pre când bisericile şi preoţimea sunt fără merit protopopesc în stare mai bunişoară, pre atunci scoala şi învĕţătorii stau precât se poate numai de rĕu. Dela o margine până la alta învĕţătorii rĕu dotaţi sûnt avisaţi a trăi după economia câmpului, negligă scoala, negligă lectura, şi aşa unii mai mult au ştiut acum sûnt 20 de ani, când s'au instituit de învĕţători ca acum.

Cărţi de învĕţămênt abia din 10 elevi are unul o cărticică sau o tabliţă, băncile de scoală în tot tractul nu numai într'o scoală sau două, s'ar potrivì mai mult pentru altă localitate. Ce dice dl protopop la acestea toate, când vine în parochie, nimica, sûnt

toate bune, sûnt toate în ordine. Şi ce mai poate face un paroch faţă de atâtea neajunsuri, dacă protopopul este mulţămit cu toate, unul ca acela ş'ar atrage numai ură din partea poporului; căci poporul pe drept ţine pre un protopop mai învĕţat decât pre parochul sĕu, şi de aceea, ce protopopul nu impune poporului cu ocasiunea vizitaţiunei canonice, parochul n'are ce-ş cerca norocul sĕ facă mai cu seamă când-l deobligi la contribuiri. De aci apoi urmează că în comună nu afli decât pre cantorul de scie cetì; ear cetì şi scrie singur pe învĕţătorul.

Cu un astfeliu de popor cunoscĕtoriu de carte şi cu un comitet ales din sinul lui, are parochul sĕ conducă biserica şi scoala după prescrisele statutului organic şi regulamentelor sustătătoare, ne spriginit de protopopul sĕu.

Pre cât isprăvesce parochul în parochia sa cu poporul, pre atâta ispravă se face şi în sinodul protopopesc, căci deşi acolo este barem preoţimea şi învĕţătorii, cu cari s'ar putè lucra ceva, dară lipsesce şi aci conducĕtoriul. Nimica nu se lucră nici acolo pentru binele şi folosul poporului din tract, care plătesce din sudoarea sa pre tot anul diurnele deputaţilor sinodali.

Dacă s'ar publica o statistică separată după protopopiate despre toate părechile, ce trăiesc în concubinat, de sigur numĕrul acelora ar fi mai mare în protopopiatul nostru, căci sunt comune, în care sûnt şi până la 20 părechi ce trăesc în concubinat, şi cari din an în an se înmulţesc şi cu atât scade mai tare religiositatea şi moralitatea în popor. E drept, că autorităţile politice nu spriginesc organele bisericesci pentru stirpirea concubinaţiunilor, dară pentru aceea trebue îngrigit, ca ele barem sĕ nu se mai înmulţască. Causele, divorţiali atât de numeroase în acest tract sûnt un isvor însemnat de venit protopopesc, partidele se spesează până se sărăcesc şi cel ce trece odată prin acel purgatoriu scie sĕ istorisească multe aventuri; astfeliu oamenii, pre cari i-ar ajunge nefericirea sĕ înceapă divorţiu, prefer a trăì în concubinat, decât a se ruina materialminte.

Un protopop nu trebue sĕ privească şi considere protopopiatul ca un obiect de esploatare pentru înavuţirea sa, ci trebue sĕ ingrigească şi pentru binele şi naintarea din tract; căci apoi „vrednic este lucrătorul de plata sa" ḑice s. scriptură şi earăşi: „nu lega limba boului ce treeră".

Scoală, lumină trebue sĕ dorim cu toţii în acest tract, până nu este prea târḑiu, şi în fruntea afacerilor protopopesci un bărbat bine pregătit pentru oficiul sĕu prea onorific.

Dee Dḑeu, ca sĕ vie timpul de alegeri de protopop cât mai curênd şi spiritul sânt sĕ luminedĕ pre deputaţii sinodali, ca sĕ uite interesele particulari alegênd un bărbat deştept şi zelos, apt spre a ne conduce la limanul mântuirei. *i.*

Breţcu, 27. Martie 1884. Mult Onorate Dle Redactor! În Nr. 32 al preţuitului D-voastre ḑiar „Telegraful Român" avurăţi bunătatea a publica o corespondinţă a mea „Din comitatul Trei-Scaunelor", a cărei părticică din urmă, relativă la treaba alegerei de deputat în opidul Breţcu şi la eventuala atitudine a locuitorilor români faţă de aceasta, într'atâta se vede, că a îndignat pe onorabilul domn Tr. încât află de lipsă în corespondinţa d-sale din Sibiiu, apărută în Nr. 34 al acestuiaşi ḑiar, a forfeca din deosebite puncte de vedere cestiunea, ce am cutezat a o atinge şi a-mi atribuì intenţiuni mărşave, egoistice şi antinaţionali.

Nu voiu putè susţinè o luptă ḑiaristică, din punct de vedere de princip, cu un bărbat de eruditiunea on. domn Tr. — sûnt cu mult mai modest, decât sĕ-mi fie acesta scopul — dar vĕḑênd interpretarea atât de vagă a cuvintelor mele din citata corespondinţă, nu pot sĕ nu cer permisiunea on. Redacţiuni pentru a observa spre rectificare următoarele:

Dl Tr. în corespondinţa d-sale atât de instructivă, a binevoit a supune unei aspre critice espunerea nevinovată, ce o făcui eu pe scurt, a cestiunei alegerei de deputat în Breţcu, ear fiindcă am constatat acì fapte vechi împlinite, nedependente de voinţa mea, presupune, că eu aşi fi causa unei direcţiuni greşite, spre detrimentul naţiunei mele în întreg comitatul. Presupunerea aceasta o basează d-sa pe cuvintele mele, la cari singure se provoacă din întreaga corespondenţă — că „considerând că acest opid n'a fost nici odată opositional, temêndu-şi privilegiile şi din causa stărei sale sdruncinate financiare, românii încă vor trebuì sĕ fie oportunişti, adoptându-se maioritătii, fără de care ţinută, în starea lor cea isolată, ar avè sĕ-şi atragă numai ură şi şicanări". Acest pasagiu din corespondinţa mea, pe care Stim. Dn. Tr. avu bunăvoinţa al desfira în atâtea părţi, îi dedu destulă materiă de a-mi înfăţişa în fine chiar earăşi faptele Herostraţilor şi Catilinarilor, fără sĕ fi avut norocirea a fi fost pe deplin înţeles.

Mĕ tem ca nu cumva şi prin această espresiune sĕ deştept oare care susceptibilitate şi de aceea urmând după putinţă invectivele aduse asupra mea, sĕ-mi fie permis a mĕ esplica pe lângă modestele mele reflecsiuni.

„Secuii din Treiscaune, temêndu-şi privilegiile, spre ale susţinè acestea au fost tot deauna şi sûnt şi astăḑi guvernamentali, susţine că am ḑis eu dl Tr. pre când în corespondenţa mea din Nr. 32 al „Telegr. Rom." se vede apriat că se referă aceste numai la opidul Breţcu şi nu la comitatul întreg, în care sûnt şi opositionali. Întreabă mai departe dsa, cari sunt acele privilegii? în firma credinţă că eu lucrez spre susţinerea acelora în paguba dreptului electoral, spre sugrumarea românilor.

La această provocare 'mi permit spre deslușire a observa, că eu, când am făcut amintire despre privilegiile opidului Breţcu, am înţeles sub acestea: magistrat organisat (rendezett tanács) cu drept de alegere de deputat. Aceasta este ceva *„nolli me tangere"* a ambiţiunei sĕcuilor din opidul mărginaş, cari sûnt foarte mândrii pe starea lor exemtă, ceea ce însĕ după a mea părere, nu poate fi păgubitor pentru nici o parte din locuitori. Căci chiar şi pentru români este mult mai avantagios a fi mai compacţi sub primar (polgármester) decât, când acest opid ar abḑice de posiţiunea sa privilegiată şi s'ar subimparţi szolgăbărăuatului. Dar aceasta nu este numai părerea mea, ci o esperienţă veche a tuturor românilor din Breţcu, a cărui locuitori deşi în parte mare streini, veniţi din Moldova în contra contigentului nostru, ce il dăm acolo şi din causa ocolirei serviciului militar, — trăesc în condiţiunile cele mai uşoare decât toţi românii din celelalte comune, poate şi din alte comitate.

Sĕ fie evident acuma acì şi procederea cu stabilirea listei alegătorilor şi sĕ vedem întru cât mi se poate imputa, că am apărat privilegiul sĕcuilor, sugrumând dreptul electoral al românilor? E drept că după art. de lege XXXIII ex 1874 în conformitate cu § ful 2-lea au toţi ungurii drept de alegere de deputat, carii au fost înscrişi în lista alegătorilor până la a. 1872, dară stă şi aceea, că aplicând noi în Breţcu şi asupra românilor punctul *a)* al §-lui 3 din aceeaşi lege, am putut scoate din mai puţini ca 300 bărbaţi capi de familiă (între cari sûnt şi mulţi taxalişti.) aproape 150 alegători români; va se ḑică fie-care om, care are o căscioară măcar a sa propriă, sub care sĕ se adumbrească, este alegător la noi. Aceasta nu este analog cu casul Murĕş-Turda, unde, precum ḑice dl Tr. din 20.000 locuitori români, în trei cercuri electorale abia sûnt alegători 225. Resultatul obţinut însĕ la noi a fost urmarea înţelegerei între membrii comitetului central de alegere, în care privinţă, dacă am greşit 'mi voiu mărturisì pĕcatul totdeauna şi nu numai în „postul pascilor şi sĕptĕmâna luminată."

„Luaţi statistica oficială a mână" ḑice mai departe dl Tr. „şi la conscrierea populaţiunei din anul 1880 căutaţi cu lampa lui Diogene după vre'un român în comitatul Treiscaunelor." — La aceasta observ, că eu şi un coleg al meu scim positiv, că cel puţin în Breţcu, în blanquetele de conscriere s'a indus preste tot limba maternă a respectivului cap de familiă şi a membrilor aparţinĕţori, ear dacă oficiul statistic din B pesta a trecut preste naţionalitate şi a găsit numai sĕcui de ritul oriental, aceasta încă cred că nu se poate imputa mie.

Adaog mai departe că eu la toate ocasiunile date mi-am ridicat vocea chiar în coloanele acestui ḑiar pentru conservarea elementului românesc din acest comitat, atrăgênd atenţiunea autorităţilor bis. scolare asupra diferitelor apariţiuni ameninţătoare; — este foarte greşită prin urmare adresa, când mi se impută că aşi fi poltron terorisat şi a'şi specula cu drepturile poporului, pană la metamorfosarea lui ca unealtă oarbă, câştigată cu bani, căci la această ambiţiune încă nu m'a lăsat şi nici giurstările mele încă nu m'au silit. — De altcum românii situaţi în partea resăriteană a comitatului, carii şi prin economia de vite, ce o poartă stau în contact continuu cu România, nu vor devenì nici odată sĕcui de religiunea gr. or. măcar deşì li-ar denega naţionalitatea toate statisticele din Ungaria.

Şi acuma spre închieere sĕ mai viu la o parte grea din învinuirile, ce mi-le face dl Tr. „Sĕcuii din Treiscaune sunt materialminte scăpătaţi, aşa dară trebue sĕ aleagă deputat guvernamental" — astfel îmi citează d-sa cuvintele mele, dându-le un înţeles, pe care eu nici cum nu l'am avut în vedere, când am ḑis în corespondenţa mea din Nr 32 că „opidul Breţcu n'a fost nici odată opositional temêndu-şi privilegiile sale şi din causa stărei sale sdruncinate financiare." Amintii mai înainte despre privilegiile acestui opid, pe care nu eu sûnt chemat al apăra acuma, dar de oare ce persoana mea este adusă într'o combinaţiune de geschefţărie, mĕ esplic şi în această privinţă.

Breţcu, ca persoană morală, este al doilea în tot comitatul, care are cea mai mare estindere de teritoriu cu deosebire pădure, dela care nu sunt ţĕrmuriţi de loc nici românii, ci poate fiecare pădurì când vrea şi cât vrea, astfel că breţcanii vênd mai multe lemne ca 20 comune la olaltă. Cu toate proprietăţile însĕ, ce le are acest opid, nu i se urcă venitul la mai mult ca 9000 fl. fiindcă nu i s'a esploatat toate resursele spre a nu fi locuitorii încărcaţi — ear acest venit nu prea este destul spre a susţinè în toată regula un magistrat organisat. Pentru aceste scăderi se tem dară sĕcuii din Breţcu, că dacă nu vor fi guvernamentali, li se va lua magistratul, precum li s'au şi ameninţat şi au respins de mai multe ori candidaţii opositionali, renumiţi de avuţi, cari au ajuns cu cuartirul general până în oraşul vecin K. Vásárhely. Şi ca sĕ se vadă în mod şi mai credibila că la alegerea din Breţcu dela 1875 încoace, de când sciu eu că nu s'a făcut geschefţuri, ajunge sĕ amintesc că în trei perioade a fost ales prin aclamaţiune d, Gabor Péter, fiul primariului, care nici că a putut, nici a avut lipsă sĕ jertfească vrun crucer măcar. A deoblegat însĕ în mai multe rênduri chiar pe români întrevenind la ministeriu în causa delăturărei sau mărginirei carantinei oilor (provĕḑută în art. de lege XX ex 1874) şi a scăderei dărei de venit după acestea.

Eată dară că nu pentru foloasele materiale au fost şi sunt secuii din Breţcu guvernamentali şi nu pot sta prin urmare combinaţiunile, în care sunt adus.

Resumând în fine toate cele espuse constat, că eu în corespondenţa mea dintâiu, am înfăţoşat numai posiţiunea românilor din Breţcu faţă de alegerea de deputat, nici decât nu m'am ridicat la aceea, ca sĕ discut *„care ar fi atitudinea politică mai oportună a naţiunei"* la ceea ce nu mĕ simt chemat. Vorbind dară eu numai despre Breţcu s'a putut vedea, că aci alegerile s'au făcut tot prin aclamaţiune fără sĕ fi fost lipsă de concursul românilor cari au fost mai mult indiferenţi nici pro nici contra. În aceasta privinţă eu n'am făcut un pas mai mult ca colegul meu şi nici am îndemnat până acuma preunul măcar sĕ ea parte la alegere; aceasta nu o pot susţinè nici cei mai aprigi contrari ai mei. Dar intr'atâta am fost activ ca membru al comitetului central de alegere din acest opid, că la verificarea listei alegĕtorilor, românii sĕ fie representaţi cât de bine. Oportunitatea, pe de altă parte, care o observă românii din Breţcu întru buna convieţuire cu conlocuitorii lor în majoritate fără a abḑice de interesele şi individualitatea lor, o poate aprecia mai bine acela, care vede şi cunoasce mai de aproape toate împregiurările, în care trăiesc dênşii.

Dacă am avè norocire vre'odată de onorabilul domn Tr. prin părţile noastre ceea, ce ar fi de dorit şi din alte privinţe, cred că foarte iute ar pricepe situaţiunea şi nu ar descărca de odată atâtea atribute, grav învinuitoare, care pot numai sĕ descuragieze pe ori cine s'ar interesa încâtva de împregiurările poporului, căci întimpinăm şi altcum pe alte căi destule greutăţi. *C·n.*

Adunarea deputaţilor.

Sesiunea estra-ordinară

Urmarea şedinţei dela 24 Martie 1884.

După cetirea raportului asupra revisuirei, d. preşedinte roagă Adunarea a ficsa, când se va începe discusiunea.

D. G. Ianoli observă, că nefiind opositiune în Cameră respunderea este mai mare înaintea ţĕrei şi trebue a întra în aplicarea strictă a regulamentului şi a se acorda terminul de trei ḑile libere, prevĕḑut de regulament. Raportul conţine 44 pagine, deputaţii n'au avut timp al studia şi crede că revisuirea Constituţiunii trebue sĕ urmeze cel puţin filiera regulamentară a ori cărei legi de un interes secundar.

D lor, ca sĕ vĕ arăt, până unde a mers dorinţa noastră de a se face revisuirea, vĕ voiu spune că în secţiunea mea, înainte de a termina discusiunea asupra tuturor articolilor, înainte chiar de a se face procesul verbal constătător de lucrarea comisiunei, fiind că comisiunea însărcinată de Senat era constituită şi gata de a lucra, şi fiind că nu putea sĕ aştepte pe delegatul nostru noi am ḑis sĕ numim un delegat, căruia sĕ-i dăm mandat, că toate cestiunile netranşate în secţiunea Senatului, sĕ le transeze împreună cu comitetul Senatului, precum şi de a susţine din toate puterile libertatea presei.

Nu voiu atinge acum cestiunea libertăţii presei, dar voiu spune că delegatul nostru a avut mandat special, ca sĕ fie pentru libertatea presei, şi n'am vĕḑut figurând, între delegaţii, cari au votat pentru libertatea presei, pe d. Stolojan.

Dar vĕ spun numai, că discusiune nu a urmat conform regulamentului în secţiunea 5-a decât numai asupra câtorva

articole, și desfid pe d. raportore sĕ arete procesul verbal al acelei secțiuni, sau sĕ spună că delegatul nostru nu a promis, că va discuta cestiunea libertăței presei și va fi pentru dênsa. Nu fac proces nimĕnui, dar cred, că și acesta este un argument suficient în favoarea celor trei dile, cari se accordă chiar pentru o simplă lege ordinară.

Mĕ raportez dar la buna voință a dv. vĕ rog, sĕ nu ne pripim; fac apel la d. prim ministru, ca sĕ pună toată influența sa pentru a obține dela onor. Cameră ca cestiunea reviduirei sĕ se ia în discuțiune Mercuri.

D. N. Dimancea crede că legiuitorul, care a făcut regulamentul acesta, a avut gânduri înalte și serioase; el și-a dis: Camera are necesitate de 3 dile libere înainte de a începe discusiunea asupra unui proiect presintat, pentru ca sĕ ia deplină cunoscință de legea, pe care este chemată sĕ o voteze; dar tot atunci legiuitorul avênd în vedere că se poate ivì casuri, cari nu pot suferì întârdiere, el a adăugat: Camera poate scurta acest termen, poate decide altfel.

Rațiunea pentru care legiuitorul a dat Adunării cele trei dile, este ca ea sĕ poată studia legile; însĕ pentru legile cele mari și importante, care sûnt înscrise nu numai în inima cetățanului, dar și în inteligența deputatului, și pe care fie care din noi scim, cum avem sĕ le resolvăm, pentru aceste legi, legiuitorul regulamentului a dis; este de onoarea și de demnitatea Camerei, ca se dau ei aplicarea acestui articol, sĕ poată deroga dela regula generală, și cu aceasta sĕ probeze că ea s'a identificat cu ceea ce are sĕ delibereze.

Raportul este espresiunea în resumat a opiniunii delegaților de secțiuni, și mai cu seamă opiniunea raportorului; prin urmare, poate fi trebuință de cele trei dile pentru a studia acest raport, dacă noi nu avem intențiunea de a ne agăța de cuvintele, de espresiunile din raport, ci de a face reviduirea Constituțiunii?

Noi toți cunoascem pulsul țĕrei. Am lucrat aici în cameră și ne am luat și am avut destul timp de gândire în aceste 10 luni; prin urmare, acum nimeni din noi numai poate dice, că ar fi o surprindere punerea în discusiune a legii chiar adi.

Raportul a început sĕ se depună de Mercuri... (Sgomot, întreruperi) și Vineri s'a depus în total și s'a împărțit. (Sgomot).

Voci. Nu este esact.

D. G. Panu. Fac apel la d. raportore sĕ declare d-sa categoric, când s'a împărțit raportul. (Sgomot).

D. N. Dimancea, Dlor este adevĕrat, că raportul s'a depus Mercuri, și s'a împărțit Vineri cea mai mare parte dintrênsul. Este dar un supterfugiu neiustificat, este a ne ascunde după deget, când supt pretest că s'a scăpat o frasă sau s'a adoptat alta, se cer trei dile de amânare (întreruperi).

Așa dar, dlor, vĕ rog sĕ întrăm în discusiunea acestei cestiuni.

D. președinte al consiliului. Dlor, am luat cuvêntul, fiind că onor. d. Ianoli a făcut apel la mine, și mĕ cred dator ai rĕspunde.

Dlor, mai întâi sĕ constatăm, că Mercuri s'a depus partea întâia a raportului.

Voci. Vineri.

D. președinte al consiliului. Mĕ ertați, dlor, partea întâi s'a depus în manuscris Mercuri, s'a trămis la tipar și Vineri a venit tipărit și s'a împărțit la unii din dnii deputați; partea a doua s'a presentat Vineri, s'a trămis la tipar și s'a împărțit; unii din dnii deputați au primit'o alții nu; acei cari au binevoit, au luato, alții nici nu s'au uitat la ea.

Acum d-lor, ce este în discusiune? Este în discusiune o lege? Aveți sĕ discutați raportul asupra unei legi, pe care unii au sĕ o combată, alții sĕ o susțină și apoi sĕ se iea în considerațiune? Eu cred, că nu este o lege, ci sûnt atâtea legi câte articole aveți sĕ modificați din Constituțiune. Prin urmare nu aveți sĕ discutați raportul, ca sĕ vedeți dela început, dacă trebue sĕ respingeți sau sĕ luați în considerare legea.Ași înțelege, când ar fi cine-va contra reviduirei, sĕ dică că trebuie ne-apărat sĕ facem o discusiune generală, pentru că după aceea sĕ respingem legea încă dela luarea în considerare și prin urmare sĕ nu o mai discutăm articol cu articol; dar până acum n'am vĕdut nici pe unul, care sĕ dică că este în principiu contra reviduirii.

Onor. d. Ianoli dice: dați-ne timpul ca cel puțin asupra articolelor, cari vin cele întâi în discusiune sĕ putem face un studiu, ca sĕ ne pronunțăm în cunoscință de causă, și de aceea eu am luat cuvêntul, ca sĕ vĕ rog sĕ amânați discusiunea până mâne, spre a se da timp celora, cari vor sĕ vorbeasca asupra articolului întâi.

Voci. Dar discusiunea generală?

D. președinte al consiliului. Apoi pentru ce sĕ mai faceți o discusiune generală?.. (Întreruperi, sgomot).

D-lor, aveți sĕ luați cuvêntul la fiecare articol, asupra fiecărui articol se vor propune amandamente, cari au sĕ se primească sau sĕ se respingă. Prin urmare, asupra articolelor înțeleg discusiune, dar o discusiune generală asupra ce?... Asupra revisuirii Constituțiuni? Dacă voiți sĕ o faceți sau nu.

D. G. Panu. Asupra luări în considerațiune.

D. președinte al consiliului. Onor. d. Panu dice: asupra luării în considerațiune. Eu înțeleg pe acei, cari sunt contra revisuirii Constituțiunii sĕ ceară aceasta, și vĕd că ne-reviduirea și-a făcut mulți adepți, dar unii au avut curagiul de a o spune pe față, pe când alții au căutat ca prin mijloace indirecte sĕ ajungem tot acolo, cel puțin în ceea ce privesce legea electorală. Însĕ tocmai în privința acestei legi ar fi trebuit sĕ fiți mai...

O voce. Cavaleri.

D. președinte al consiliului. Eu nu voiu dice cuvêntul de cavaleri; dar voiu dice ceea ce dice Românul: oameni de omenie, pentru că în sinceritatea și în curagiul opiniunilor stă cavalerismul românesc.

O voce. Dar cine e contra reviduiri?

Dl președinte al consiliului. D-voastră, cei cari diceți că mai bine sĕ nu se facă de loc de cât sĕ se facă altfel, de cum o voiți d-voastră.

D. D. Giani. Și d-voastră tot așa diceți.

D. președinte al consiliului. Onor. d. Giani dice: că și noi tot așa dicem. Dar eu v-am spus de mai multe ori, că atunci când aș crede că sunt într'un singur punct în desacord cu alegĕtorii mei, mĕ voiu duce sĕ-i consult din nou. Aceasta v-am spus-o atunci, când esitam de a primì mandatul alegĕtorilor mei din Dolj.

D-lor, țeara, în mare majoritate, s'a pronunțat în cestiunea reviduirii, așa precum o susținem noi (Aplause).

D-voastră poate credeți că țeara de atunci până astădi și-a modificat vederile sale, și prin urmare ați voì poate ca din nou sĕ se facă apel la țeară. Ei bine, dacă voiți aceasta atunci spuneți lucrurile într'un mod clar, pentru ca sĕ nu ne mai perdem timpul în dadar.

Dacă voiți aceasta, atunci faceți-o d-v. noi nu am voì sĕ o facem.

Diceți că aveți trebuință ca sĕ vĕ luminați, sĕ vĕ formați opiniunile: dar sûnt 10 luni, de când aceasta cestiune se discută și agită țeara, mai ales cu ocasiunea alegerilor, când unii nu prea aveați încredere în dispositiunile alegerilor și nu prea ați spus pe față, cu omenie, cum dice românul, tot ceea ce gândiți și acum, după ce ați fost aleși, veniți sĕ vĕ dați pe față părerile d-v. (Aplause).

Ați esplotat mult pe aceia, cari au avut încredere în d-voastră

D. D. Giani. Nu noi am făcut pronunciaminte cu 600... (Sgomot).

D. președinte al consiliului. Eu fac apel la toți acei, cari au luat parte la lucrările comitetului, și-i rog sĕ declare pe onoarea dumnealor, dacă nu au fost în gândul nostru că nu ne vom coborî mai jos de 600.

O voce. Nici mai sus de 800.

D. președinte al consiliului. Onor. d. Giani caută de a găsì un echo în acei, cari sûnt la un gând cu dsa și voiesce a se face un nou apel la țeară, pentru ca țeara sĕ se pronunțe între dumnealor și noi.

D. D. Giani. Eu?!

D. președinte al consiliului. Negrešit; fiind că ați declarat că și dv. ca și noi, și noi ca și d-voastră ținem ca mai bine sĕ nu se facă de loc reviduirea, de cât sĕ se facă altfeliu de cum o voim. Prin urmare, cine are sĕ decidă între noi de cât țeara? Vedeți dar că aveam dreptate sĕ vĕ cer sĕ spuneți lucrurile în sinceritate.

Eu cred, d-lor, că până mâne aveți tot timpul ca sĕ cetiți raportul, cel puțin în părțile acelea, cari privesc articolele ce se vor discuta mâne, și pe urmă, treptat, 'l veți cetì în întregul sĕu, căci discuțiunea nu are sĕ se termine într'o di sau douĕ.

De aceea sper a da o satisfacțiune acelor d-ni, cari au cerut un termin de 3 dile. Gândesc că de s'ar amâna până mâne discusiunea, este un timp suficient spre a cetì raportul, și apoi cum dice proverbul frances: *la nuit parte conseil* (Aplause).

Poate până mâne vĕ veți gândì, că nu este folositor pentru țeară de a o mai ținè în agitațiunea aceasta, care durează de 10 luni. (Aplause).

D. D. Giani. Noi agităm țeara?

D. președinte al consiliului. Eu nu am dis că d. Giani o agită.

D. Giani nu este nici tribun, nici demagog, ci cum dice francesul: *tant s'en faut*. Dar cestiunea este pusă la ordinea dilei de 10 luni înaintea țerei, și ce tristă opiniune ar trebui sĕ ne facem despre țeară, când ea ar sta indiferentă, când n'ar fi îngrijată în fața unei cestiuni care atinge interesele ei cele mai mari, care atinge viitorul ei? (Aplause).

De aceea cred că a venit timpul, sĕ facem a înceta odată aceste frământări, aceste îngrigiri.

Vĕ mai puteți chipzuì și la noapte, ca mâne sĕ începem această discusiune aci, în ședința publică, și în fața țerei, și discutând astfel, vĕ veți putea da mai bine seama despre consecințele opiniunilor d-v., când ele s'ar realisa, de cât disputând în cercuri mititele.

Aceasta o dic mai cu seamă pentru acei cari susțin un singur colegiu, care este raționamêntul ce se aduce în favoarea acestei idei? Este că în cercuri mici se strimtează ideile, și în cercuri mari se lărgesc. (Aplause). Sĕ discutăm dar și noi astfel cestiunea în cercul cel mare al întregei representațiuni naționale și în fața publicului. (Aplause).

Voci. Da, da, mâne.

(Va urma).

(Convocare.) Alegĕtorii români din ambele cercuri electorale ale Orașului Sibiiu, aderenți ai programei naționale din 1881, sûnt învitați a se întrunì **Duminecă în 13/1 Aprilie a. c. la 4 oare d. p.** în sala **„Grădinei Flora“** (Schewisgasse Nr. 3), pentru alegerea alegĕtorilor la conferența generală națională.

Sibiiu în 9 Aprilie 1884 st. n.

Dr. *Aurel Brote*, president. Dr. *Nicolau Olariu*. secretariu.

(Convocare) Alegĕtorii români din cercul electoral al **Cisnădiei**, aderenți ai progamei naționale din 1881, sûnt învitați a se întrunì **Marți** în **3/15 Arilie** a. c. la 11 oare înainte de ameadi în sala grădinei, **„Flora“** (Schewisgasse Nr. 3) pentru alegerea alĕgĕtorilor la conferența generală națională. *Subcomitetul.*

Conspectul operațiunilor Institutului de credit și de economii „Albina“ în Sibiiu în luna Martie 1884.

Intrate.	fl. cr.
Numerariu transpus din 29 Februarie a. c.	67,629.51
Depuneri	67,138.37
Cambii rescumpĕrate	240,781.14
Împrumuturi hipotecare și alte împrumuturi	52,766.99
Interese și provisiuni	13,824.48
Fondul de pensiuni	2,103.91
Monetă vêndută	65,273.13
Efecte	3,387.79
Conturi curente	65,737.—
Diverse	12,620.57
	fl. 591,262.89

Eșite.	fl. cr.
Depuneri	104,185.33
Cambii escomptate	218,460,13
Împrumuturi hipotecare și alte împrumuturi	62,084.—
Interese pentru depuneri	563.77
Competențe de timbru	6.65
Salarie și spese	1,877.41
Monetă cumpĕrată	57,521.37
Conturi curente	63,228.88
Diverse	19,546.75
Saldo în numerariu cu 31 Martie 1884	63,783.60
	fl. 591,262.89

Sibiiu în 31 Martie 1884.

Visarion Roman, director esecutiv. *Iosif Lissai*, comptabil

Varietăți.

* (Dar prea'nalt.) Majestatea Sa ces. și reg. apostolică s'a îndurat preagrațios a dăruì din șatula s'a privată 100 fl. pe seama scoalei confesionale gr. or. din Banpatoc, protopresbiteratul Gioagiului I.

* (Alegeri supletorie la sinodul archidiecesan). În cercul mirenesc al III Sebeș s'a ales deputat sinodal dnul Simeon Muntean, notariu cercual în Săsciori: în cer. mir. al X Abrud d. Gerasim Candrea, advocat în Câmpeni; în cerc. mir. al XIII Solnoc, d. Grigoriu Pletos prof. gimn. și catechet în Năseud; în cercul preoțesc al XV Têrnava d. Ioan Almășan, protopresbiter în Alma.

* (Postal.) Cariola postală între Zah și Murăș-Ludoș cu prima Mai începênd va comunica în toate dilele după mersul de până acuma.

* (Concurs.) In comitatul Sibiiului a devenit în vacanță postul al doilea de veterinariu. Acest post are un salariu anual de fi. 400. și paușale de călătorit fl. 200.

Pentru înaintarea concurselor corespundĕtoriu instruate se defige diua de 21 Aprile a. c.

Sibiiu, 9 Aprile, 1884.

Dela vicecomițiatul comitatului Sibiiului.

* (Statistica alienațiunei mintale.) Marți seara a avut loc, în micul amphiteatru Gersor, la Sorbona, o conferență asupra statisticii alienațiunii mintale, de D. doctor L. Lunier.

Trei puncte principale au fost desvoltate succesiv: numĕrul alienaților după recensimente; numĕrul alienaților internați în stabilimentele speciale; causele nebuniei.

Dela 1835, în fie-care cinci ani se face câte un recensiment. După această statistică, numĕrul internaților, care era în 1835 de 16,000 aproape, s'a mărit fără încetare și s'a ridicat în 1876 la 83,000. Numĕrul alienaților la domiciliu, idioților, tîmpiților inofensivi, a fost de 54,000 în 1866, de 50,000 în 1872 și de 39,000 în 1876.

Mărimea unei părți și scăderea celei lalte provine din causa, că din 10 bolnavi adusi astădi în stabilimentele publice, 7 ar fi fost respinși altă dată. Creșterea totală este aproape 20/0.

Calificarea de alienat se aplică în stabilimentele speciale tuturor categoriilor, cuprindênd pre têmpiți și pre idioți. Aceștia erau în 1856 în proporțiune de 65%.

Cele din urmă recensimente dă 1 alienat la 444 de locuitori, dar aceasta țifră este slabă și în realitate se găsesce 1 alienat la 300 sau 350 de locuitori.

Causele nebuniei şi ale timpelii provin mai mult din densitatea populaţiunii, din stagnaţiunea în unele ţări de câmp sau de munte şi din intensitatea civilisaţiunii.

S'a remarcat că femei, cari au născut idioţi în oare-cari înfundături puţin aerisate şi pline de miasme, au procreat fiinţe complect sănătoase pre un alt pământ. S'a mai remarcat asemenea, că două ţări de o potrivă civilisate aveau mai acelaşi număr de nebuni pentru un acelaşi număr de locuitori.

D. doct Lunier a constatat, că în Englitera şi în Olanda ţifra nebunilor e mai mare de cât în Francia, că în Elveţia este de 1 nebun pentru 202. Nu sûnt de cât trei ţări în Europa, Spania, Italia şi Elveţia care au un număr mai mare de cât Francia.

În definitiv, se pare a resulta din observaţiunile făcute că, crescerea nebunii este puţin considerabilă, şi că în acelaşi timp tîmpeala a scăduţ simţitor. „Carpaţii."

Posta Redacţiunei:

Domnului Georgiu Pop Gridean şi Consoţii. Cestiunea sulevată de DVoastră nu este obiect pentru interpelare în ţiare. Binevoiţi a vĕ adressa la locurile competente, şi dacă nu vi se va satisface, preste două sĕptĕmâni se deschide sinodul archidiecesan, şi acolo vi se dă ocasiune a vĕ aduce jalba în formă convenabilă.

(Mijloc de cură.) Tuturor câţi sufer de **epilepsie, convulsiuni** (sgârciuri) şi de **nervi** le putem recomânda un metod renumit în lumea întreagă, recunoscut de cele mai înalte autorităţi medicinice, aşa ţicênd minunatul metod de cură al dlui profesor Dr. Albert, în Paris, place du Trône, 6; deci fie-care bolnav sĕ se adreseze cu deplină încredere la susnumitul şi mulţi şi vor dobêndi sănătatea, deşi au desperat deja de a o mai reavè. În casa dlui profesor toţi cei ce sufer de nervi vor afla locuinţă linistită, cei lipsiţi de mijloace vor fi consideraţi; cum am înţeles din isvor sigur, preţurile capitalei universale Paris sûnt relativ foarte eftine. Tractament şi prin corespondenţă, dacă se va trimite istoricul detaiat al boalei. Trebue sĕ mai observăm, că dl profesor Dr. Albert va pretinde onorar numai după ce se vor vedea resultatele curei.

Nr. 805 [712] 1—3

CONCURS.

Pentru administrarea corespundĕtoare a pădurilor comunali şi bisericesci, cari se află pre teritoriul comunelor Selişte, Gurariului, Orlat, Cacova, Sibiel, Vale, Tilişca, Galeş, Aciliu, Săcel şi Mag, aparţinetoare de cercul Seliştei, comitatul Sibiiului, precum şi pentru facerea planurilor de exploatare silvanale, cari vor mai fi de lipsă prin aceasta se deschide concurs pentru împlinirea unui post de silvicultor cercuale.

Reşedinţa oficioasă: Sĕlişte

Venitele împreunate cu acest post salariu, bani de cuartir, paušal de cancelarie şi călătoria face la olaltă 1265 fl. anuali.

Pentru facerea planurilor de exploatare afară de aceasta va venì o remunerаţiune corespundetoare.

Competenţi, cari afară de recerinţielepr escrise în §. 36 A. L. XXXI. ex 1879 şi cunoscinţa limbei oficioase maghiare, poşed şi limba română şi germană, şi tot-deodată sûnt versaţi şi în afaceri de administraţiune silvanală, sûnt provocaţi aşi înainta cererile înzestrate cu documente în termin de şese septĕmâni la subscrisul pretor.

Alegerea se va îndeplinì în 2 Iuniu a. c. 10 oare dimineaţa şi oficiul va fi sĕ se ocupe prin alesul în 15 Iunie a. c.

Selişte 8 April 1884.

Pretorele cercual.

ad. Nr. 588. [703] 3—3

Citaţiune edictată.

Ana Fleşiariu din Cloasterfu de religiunea gr.-or. cottul Târnavei mari, carea de 3 ani de ţile a părăsit în mod clandestin pre legiuitul ei bărbat Ioan Sêrb din Trapold în prementionatul comitat, fără a se sci ubicaţiunea ei, prin această este citată, ca în termin de 3 luni de ţile dela subscrisul dat sĕ se înfăţioşeze sau în persoană sau prin vre-un apărătoriu înaintea, subsemnatului scaun protopresbiteral căci la din contra procesul în contră i intentat, se va pertracta şi în absenţa dênsei, conform prescriptelor în vigoare.

Cohalm, 14 Martiu 1884.

Scaunul prot. gr. or. resărit. al Cohalmului ca for matrimonial de I. instanţă.

Nicolau D. Mircea,
adm. prot.

4 fl. şi 93 cr.

costă următoarele lucruri preţioase, cari au fost mai nainte de 3 ori mai scumpe lucruri, despre cari se susţine că produc mare efect privitoriului.

1 orologiu, care te deşteaptă noaptea, de bronz, **1 telescop optic,** cu care poţi vedè la 3 miluri distanţă, **1 orologiu de soare,** care se poate întrebuinţa la ori şi ce casă, **3 borcane de cristal pentru compot, 4 tasse de apă din metal alb, 1 imitator de sbierete, 1 album de tot elegant de piele** pentru 50 de fotografii, **12 bucăţi alese de săpun** precum de ierburi, viorele, rose etc. bucata cu 20 cr., **1 giuvaer elegant pentru domni şi dame** din aur bun de calitatea a doua, precum broş, cercei, botoni pentru mangete, 3 botoni de cămeşă, **1 păreche de papuci (de casă) târâşi-rococco** eleganţi, pentru domni şi dame, **1 pănzătură de masă** în stil rococco cu ţesuturi de aur, **12 linguri** din metal cu patentă, care remâne totdeauna alb, **1 cassetă mică pentru cusut şi ca mobil frumos de casă** cu degetare, ace etc., **1 cutie foarte fină pentru zahar, 1 scăpărătoare de foc pentru vênători** cu un cap de vulpe, ornament frumos pentru casă, **1 păreche de cele mai nouĕ bete cu patentă, elastice, 1 briceag necessar** cu scobitoare de dinţi, lingură pentru curăţirea urechei, tăietor de unghii, **1 păreche elegantă de candelabre de salon,** acestea toate împreună numai **cu 4 fl. 93 cr.**

La comandare sĕ se mai trimeaţă pe lângă suma aceasta încă **46 cr.** pentru ladă. [711] 1

Fabrica: Viena, II., Praterstr. 16.

Im grossen Rix-Ausverkauf.

Demn de atenţiune!

EPILEPSIE

CONVULSIUNI (sgârciuri)
ŞI
BOLNAVI DE NERVI.

Află ajutoriu sigur prin metoda mea. Onorariu numai după ce se vor vedè resultatele. Tractament prin epistole, sute de indivizi vindecaţi.

Profesor Dr. Albert.

Pentru deosebitele succese din partea societăţii scientifice franceze **distins** cu **medalia** cea mare de aur **clasa I-mă,**

[646] 6. Place du Trône, Paris. 17

Infallibil.

Retrimitem banii primiţi tuturor acelora, cari nu va avè efect

„Roborantium"

(mijloc de a cresce barba).

El lucră cu acelaşi efect la **căpăţina goală** (pleşugie) la **căderea pĕrului, formarea petelor** şi la **încărunţire.**

După întrebuinţare mai deasă garantăm succesul. Espediţia în sticle orginale cu **fl. 1.50,** la sticle de probă **fl. 1** prin **J. Grolich** în Brünn.

„Roborantium" s'a folosit cu succesul cel mai strălucit la **slăbiciunea memoriei** şi la **durere de cap.**

Efect momentan. Succesul garantat.

Deposit principal in Transilvania: pentru *Sibiiu:* numai la băcănia C. Bugarsky. *Bucuresci:* Rud. Schmettau, farmacist de curte. *Budapesta:* Neruda Nándor, Hatvanergasse 10. *Caransebeş:* M. Vlad, farmacist. *Lugoş:* L. Vértes, farmacist. *Timişoara:* Stefan Tárczay, farmacist. *Verşeţ:* Sebastian Strach, farmacist.

Tot acolo se află:

„Eau de Hébé", alifie orientale pentru frumseţă din care se nasce **frăgeţie, forme frumoase şi albe la trup,** depărtează petele de piele şi de vĕrsat. — Preţul 85 cr. [713] 1

„Bouquet du Serail de Grolich."

parfum de basmauă pentru damele elegante. Dintre toate parfumurile cel mai bun. Pentru forma cea de tot frumoasă se poate întrebuinţa şi ca presente. Preţul fl. 1.50.

Nu este înşelătorie.

Esaminaţi şi păstraţi ce e bun.

Preparate în **mii de feliuri** dovedite şi probate prin documente dela autorităţi medicale şi folosite cu bun succes de mulţi privaţi:

Sucul de muşchiu al Drului **Miller** are un efect neaşteptat la tuse, răguşală, durere de gât, la flegmă, la tuberculosă, peste tot la toate atacurile organelor de respiraţiune. În borcane pentru copii şi oameni mari. Preţul pentru un borcan **50 cr.**

Balsamul preservativ al Drului **Miller contra convulsiunilor.** Acest balsam se recomândă pentru durerile şi convulsiunile de stomach, pentru catar de stomach, ruptură, diarée şi umflătură; la colică succesul este aproape momentan. Mai departe se recomândă după toate morburile, cari au durat mai mult, pentru că promovează în mod esenţial mistuirea. Acest escelent remediu sĕ nu lipsească din nici o casă ţărănească. Preţul pentru 1/1 Flacon **1 fl. 50 cr.**, pentru 1/2 Flacon **80 cr.**

Venus-Cream al Drului **Miller** neîntrecut în efectul sĕu la petele, ce es vara pe pele, la înroşire, peste tot la ori-ce necurăţire a feţei. Succesul e sigur după o întrebuinţare regulată. Preţul unui borcan elegant de lemn **2 fl.**

Cream-Vaselin auriu al Drului **Miller,** mediul cel mai escelent de a-ţi face în scurt timp mânile albe, delicate şi moi. Şi pentru coloarea feţii încă e de recomandat. În borcane de sticlă à **80 cr.**

Balsamul Drului **Miller pentru ochi de găină,** un remdiu foarte bun pentru ochi de găină, negei, degerături şi îngroşeri de piele. Preţul unei sticluţe cuprinse intr'o cutie împreună cu espunerea modului de întrebuinţare şi un penel **60 cr.** [706] 2—16

În **Sibiiu** se pot căpăta numai la F. A. Reissenberger; în **Arad** la Tonnes & Comp.; în **Buda-Pesta** la L. Edeskuty; în **Bucuresci** la F. Brus, farmacist; în **Viena** la Filip Neustein, farmacist; se mai poate căpăta afară de aceea în toate farmaciele şi băcăniile mai mari din Ungaria şi Transilvania, precum şi la depositul central de espediţie, J. de Miller, farmacist, Braşov. (Transilvania).

După desemnul de aici mai sûnt de vêndut:

8766 bucăţi de oroloage-remontoir Washington veritabile à 9 fl. 78 cr. şi 3967 bucăţi oroloage verit. Elveţiane à 4 fl. 85 cr.

În mărime pentru domni şi dame.

Aceste oroloage sûnt toate regulate pe secundă. Cifrele strălucesc de sine şi noaptea aşa încât în ori şi care timp, poţi vedea fără lumină la câte oare este

Un orologiu pentru dame, veritabil de 14 carrate, probat de oficiu costă: mai înainte fl. 75 — **acum numai fl. 28.—; un orologiu mare pentru domni,** mai înainte fl. 90.—, **acum numai fl. 35.—**; în 13 carrate argint, probate prin oficiu, suflate cu aur, foarte fine, pentru **dame,** mai înainte fl. 30.— acum numai **fl. 14.—** pentru **domni,** mai înainte fl. 25.—, acum numai **fl. 12.50; oroloage de argint de Geneva (Genf),** veritabile, cu căsulie de aur, mai înainte fl. 15.— acum numai **fl. 8.50. Oroloage remontoir Washington patentate,** veritabile, mai înainte fl. 36.— acum numai **fl. 9.78, Oroloage-Anker de Geneva,** cu 17 rubine, cu căsulie de nikel de argint verit. sau de aur dublu, regulat cu aparat de nikel patentat, cu curs solid, mai înainte fl. 22.— acum numai **fl. 8.75, un orologiu elveţian** foarte bun, frumos decorat, cu Anker, mai înainte fl. 15.— acum numai **fl. 4.85.**

Prelângă aceasta ori cine va face comande va căpeta

de tot pe nimica, gratuit, ca cadou

din depositul nostru o păreche de cercei pentru dame din aur de 14 carrate, probaţi de oficiul de punciare principal c. r., cu corale veritabile, mărgele sau rosete; mai departe 1 cruce de gât cu lanţ-Collier, 1 brouş gravat foarte fin, 1 medaillion cu camea frumoasă, 1 inel de briliant-Simil veritabil, 8 garnituri de bumbi de chemisette-şi manchette din nikel de argint, cu gravură de maşină fină, 1 lanţ de orologiu din cel mai fin aur dublu cu medaillion cu 12 fotografii fine şi picante de Paris sau cu Georg-Taleri, 1 cigaretă de spumă de mare cu ambră galbină, cu figuri fin gravate sau sculptate, cu etui, 2 albumuri, cel dintâiu cu 50 de fotografii al doilea cu 291 bucăţi de diversi articuli de lucs.

Album de fotografiă, în formă cuart, cualitate prima, cu jucărea veritabilă de Geneva, joacă două piese, cumpĕrat singur fl. 7.50 ca adaos la oroloagele de mai sus numai **fl. 6.**

Pentru fie-care orologiu se dă **garanţie de 5 ani.** Ce nu convine se primesce retour sau se preschimbă, prin urmare ori ce comandă e fără risico.

Spediţiuni se fac în fie-care ţi, afară de ţilele de sĕrbători creştinesci, pasci, rusalii şi crăciun.

Adressa: Uhren-Alianz din Genf,
Viena I. Adlergasse Nr. 1. [682] 4—12

NB. Scrisori de apreţiare favorabilă se primesc ori şi când cu mulţămită însĕ nu se publică.

Zambach şi Gavora.

Fabrica de vestminte şi recuisite bisericesci

de rit catolic şi grec. [555] 27—30

în Budapesta, strada Vaţului, Váczi utcza Nr. 17.

Felon sau Odâjdii Albe, Stihare, Dalmatice, Baldachin, prapori. Toate feliurile de steaguri, şi pentru societăţi industriale (şi pentru pompieri) co-

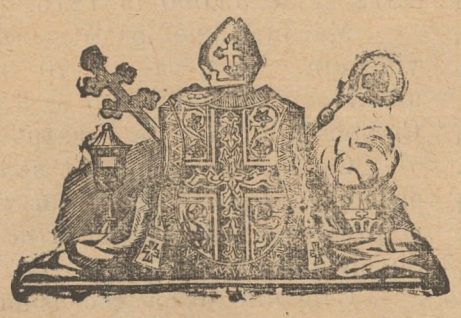

vor pe altariu, potiruri, pietohlebnica, cădelniţe, pacifical, candele de altar, policandre pentru biserici, ripide, chivot, cărţi de Evangelie etc.

Comande se efectuesc promt. — Obiectele, cari nu vor convenì, se vor schimba cu altele.

Redactor provisoriu: Mateiu Voileanu

Editura şi tipariul tipografiei archidiecesane.